

INVESTIGACIÓ

L'expert va realitzar experiments el 2012 quan treballava en un laboratori no autoritzat per fer-los, cosa que obre la porta que es pogués infectar llavors.

El científic mort no tenia permís per treballar amb prions a Bellvitge

MICHELE CATANZARO
Barcelona

Franc Llorens, l'expert en síndrome de Creutzfeldt-Jakob que va morir d'aquesta malaltia el juliol del 2022 a Barcelona, mai va tenir permís per investigar amb prions als laboratoris del campus de Bellvitge, en els quals va treballar a partir del 2012. No obstant, l'investigador va anar portant a terme experiments amb aquestes proteïnes infeccioses. No queda clar on va fer aquestes proves exactament. Això deixa oberta la possibilitat que s'infectés a Barcelona fa una dècada, quan treballava a l'Hospital de Bellvitge.

En aquell període, Llorens formava part del grup d'Isidre Ferrer, director de l'Institut de Neuropatologia de l'Hospital de Bellvitge. La seva adscripció a aquest centre va durar de gener a desembre del 2012. El laboratori de Ferrer «no era un laboratori d'investigació, sinó un de diagnòstic. No ens consta que s'hi fes investigació ni estava autoritzada», afirmen fonts de l'hospital. No obstant, hi ha publicacions científiques firmades per Llorens amb afiliació a aquest centre que versen sobre malalties prioniques. Per exemple, l'article *PrP mRNA and protein expression in brain and PrPc in CSF in Creutzfeldt-Jakob disease MM1 and VV2*, publicat el 2013 a

El campus de Bellvitge de la Universitat de Barcelona (UB).

la revista *Prion*. En aquesta feina es fan servir mostres de cervell i líquid cefalorraquidi d'humans infectats amb la malaltia de Creutzfeldt-Jakob. La investigació diu: «Tots els estudis bioquímics es van portar a terme en estances de bioseguretat de nivell P3», però no detalla on.

No hi ha constància de la presència de l'equip de Ferrer en aquella època en dues institucions d'investigació catalanes, externes al campus de Bellvitge, que disposen de labora-

toris P3: el CRESA (Centre d'Investigació en Sanitat Animal) i l'IDIBAPS (Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, associat amb el Clínic). Només una coautora d'aquest article, l'alemanya Inga Zerr, és de fora de Catalunya, però Llorens encara no estava adscrit al seu centre (la Universitat Mèdica de Göttingen, la qual ha rebutjat contestar a les preguntes d'EL PERIÓDICO).

¿Va treballar llavors Llorens amb prions al laboratori de Ferrer sense

tenir-ne el permís? «Ferrer no va comunicar ni a Previsió de Riscos Laborals ni a Recursos Humans que l'investigador en qüestió hagués de treballar al seu laboratori de l'Hospital de Bellvitge i per tant no podem saber-ho», contesten fonts de l'IDIBELL (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge, adscrit a aquest hospital).

Després de la seva estada a Alemanya, del 2013 al 2018, Llorens va tornar a Barcelona, a l'IDIBELL.

Mentrestant, el laboratori de Ferrer a l'Hospital de Bellvitge s'havia tancat el 2016 arran de la jubilació del científic. El 2019, Llorens va guanyar l'accés a un laboratori adequat, el CRESA, gràcies a un conveni firmat amb l'IDIBELL. Després dels primers símptomes de la malaltia, a la tardor del 2020, es van descobrir mostres amb prions infecciosos al laboratori de Llorens a l'IDIBELL. Queda per explicar per què les guardava i si hi va treballar allà, mentre el seu grup ingressava teixits i els manipulava amb seguretat al CRESA.

Guardat a la nevera

Aquestes mostres inclouen líquid cefalorraquidi, plasma i teixit encefàlic, segons fonts del CRESA, on van ser portades molt de pressa després del descobriment. Aquesta troballa, que hauria pogut posar llum sobre la

Les mostres trobades inclouen líquid cefalorraquidi i teixit encefàlic

malaltia de Llorens, va quedar guardada a les neveres del CRESA durant dos anys, fins al desembre del 2022.

Durant aquest període Llorens va ser diagnosticat al Clínic, un diagnòstic que comporta la punció de líquid cefalorraquidi. Més tard va morir sense que se li practiqués una autòpsia, segons fonts informades. La necròpsia no va ser ordenada per un jutge, ja que no hi havia denúncies, sinó sol·licitada pel Departament de Salut i la família va tenir l'última paraula. Aquestes van ser ocasions perdudes per aclarir l'assumpte. «Creuant les dades, es veuria si els agregats de proteïna prionica presents a les mostres del seu laboratori són els que estaven en el seu sistema nerviós», afirma una experta en prions. ■